

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIJFT IN

te Tongeren bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 31.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. "
Een blad afzonderlijk 15 centiemen.
Aankondigingen 15 centiemen per drukregel.

De personen die zich van heden aan den *Postrijder* abonneeren voor het jaar 1873, zullen het blad *kosteloos* ontvangen tot den eersten januari aanstaande.

TONGEREN, DEN 12 NOVEMBER.

De *Journal de Liège*, tolk van den heer Frère, door de klaarheid der feiten overwonnen laat de volgende bekentenis los nopens de gewaande doode hand van Merkem :

« Dat een persoon een huis moge bouwen » op den grond der armen, zegt dit blad, en » er meê het weldadigheidsbureau of de hospicen moge begiftigen, zich er van het genot » gedurende zijn leven voorbehoudende, » zulks biedt geen groot gevaar aan. »

Zoo dan ! Maar indien één persoon zulks doen mag, waarom zouden tien personen het niet mogen verrichten ? En hoe kunnen tien personen een gevaar aanbieden dat bij één persoon niet bestaat ? De liberale drukpers heeft het vergeten te zeggen, gelijk ze ook vergeten heeft te redeneeren volgens het gezond oordeel.

Het is heden dinsdag dat de zitting der Kamers te Brussel geopend wordt.

Katholieke vereeniging.

Verleden zondag had te Brussel in het lokaal der katholieke associatie, eene algemeene vergadering van de afgevaardigden der katholieke vereenigingen plaats.

Het eerste voorwerp waarmede zich de vergadering bezig hield was een voorstel gedaan door de katholieke vereeniging van Antwerpen aangaande :

1° De verhooging der militaire lasten ;
2° De bescherming der openbare machten van den staat tegen de beleedigingen en de volksdrieten.

Na eene korte beraadslaging heeft de vergadering met eenparige stemmen het volgende voorstel aangenomen :

« Aangezien dat het land tegenstrijdig is aan alle verhooging van militaire lasten ;
» Dat de kiezers en de katholieke associatiën meermaals den wil des lands in dien zin uitgedrukt hebben ;
» De federatie der katholieke belgische associatiën,
» Betrouwend in de wijsheid van het gouvernement,
» Vernieuwt den vroeger uitgedrukten wensch van alle verhooging der militaire lasten te zien verwerpen. »

De uitdrukking van dezen wensch is met algemeene toejuichingen onthaald geworden.

De vergadering heeft ook het verlangen uitgedrukt dat er krachtadige maatregelen genomen worden om de vrijheid der wetgevende Kamers en de persoon des Konings tegen de gewelddaden der oproermakers te verdedigen.

Eindelijk op voorstel van M. den advocaat Cartuyvels, lid der katholieke associatie van St Truiden, wordt de wensch uitgedrukt dat de kwestie der kerkhoven eindelijk eene oplossing krijgje.

De *Moniteur* kondigt de volgende benoemingen af :
Montenaeken : burgemeester, F. Goyens ; schepenen, P. Lowet, T. Roberti.

Ongeluk op den spoorweg.

Gisteren, korts na den middag, heeft er eene verschrikkelijke botsing op den ijzeren weg te Contich plaats gehad.

De expres-trein naar Brussel, welke ten 1 uur 18 minuten uit Antwerpen vertrekt, is in de statie van Contich op eenen koopwaren-trein gestooten. De schok was verschrikkelijk ; vier waggons werden in stukken geslagen, andere zwaar beschadigd ; verscheidene reizigers zijn min of meer zwaar gewond : M. Roffian, kapitein bij het 8° linieregiment, is het linker been verbrijzeld ; M. Bek, geboortig van Noorwegen, woonachtig op het Groen-kerkhof alhier, is insgelijks zeer erg gewond. Na ter plaatse zoo goed mogelijk verzorgd te zijn geworden, zijn beide naar Antwerpen overgebracht. Een derde reiziger is gewond naar Brussel overgebracht. Verder zijn er een vijftiental personen min of meer erg gekneusd.

Tot nu toe heeft men geene dooden te betreuen, iets wat bijna ongelooflijk is, ten aanzien van de bevigheid der botsing. De stukken der verbrijzelde waggons liggen op 25 meters afstand verspreid : de machinist en de stoker, rondom vier hoofden de stukken hout en ijzer als een regen nedervielen, hebben enkel zware kneuzingen bekomen ; de postwagen is totaal verbrijzeld, en nogtans hebben de twee of drie bedienden welke er in zaten, slechts lichte kwetsuren bekomen ; de brieven, korrespondentiën, enz. waren allemaal overhoop geworpen.

Verscheidene reizigers werden tot op een zekeren afstand geworpen. De schrik was groot, want er bevond zich veel volk op het konvooi. Een kleine jongen, welke in de statie was, is door een stuk hout, min of meer erg gekwetst. De verbrijzelde waggons lagen opeën gehoopt : het was verschrikkelijk om zien.

Het smartelijk toeval was weldra in onze stad bekend en verwekte grooten angst ; men sprak hier van talrijke dooden en gekwetsen ; de statieoverste ontving telegram op telegram ; men vroeg geneesbeeren en werklieden. In de twintig doktors van Mechelen, Lier, Antwerpen, enz. zijn onmiddellijk ter plaats gesnel ; eenige priesters waren er ook spoedig aanwezig.

Men zegt dat kapitein Roffian vandaag te Brussel moest in den echt treden.

Deze ramp welke overgrooten ongelukken had kunnen veroorzaken, is naar men meldt, door de onvoorzichtigheid van den exentriek-wachter veroorzaakt ; door eene verzuimenis in de exprestrein op verkeerde rails geloopt en in volle snelheid op den koopwarentrein gestooten ; deze laatste bestond enkel uit eene lokomotief, een begagiewaggon en een koolwaggon.

De schade aan het materieel veroorzaakt, is nog al aanzienlijk.

M.M. Bocquet, prokureur des konings, en Berré, instruktie-rechter, hebben zich heden morgen ter plaatse begeven.

Sedert langen tijd had men geene rampen op den ijzeren weg van Antwerpen meer te betreuen gehad.

Wij vernemen later dat er, ten gevolge van het onderzoek, twee bedienden van den ijzeren weg, zijn aangehouden.

Een winkelier van Luik werd sedert eenigen tijd gewaar, dat er uit zijn lade geld werd weggenomen, en om den dief te vangen, teekende hij de stukken geld, die hij er in legde. Verscheidene dagen lang waakte hij te vergeefs. De stukken geld werden weggenomen, maar geen dief werd ontdekt. De winkelier gaf de politie kennis van 't feit ; deze vatte vermoedens op tegen de meid, maar zij hield bij hoog en laag staan dat zij onplichthig was. Nogtans doorzocht de politie haren koffer, en daarin werden al de geteekende geldstukken gevonden. De meid is gevangen gezet.

— De *Temps* kondigt thans een feuilleton af van Jules Verne die door zijne fantastische verhalen eenen schoonen naam in de letterkunde heeft verworven, getiteld, reis rond de wereld in 80 dagen. Ziehier de berekening die hij geeft dezer reis :

Van Londen naar Suez langs den Canis en Brindisi, per spoorweg en pakketboot.	7 dagen.
Van Suez naar Bombay, pakketboot.	13 —
Van Bombay naar Calcutta, spoorweg.	3 —
Van Calcutta naar Hong-Kong (China), pakketboot.	12 —
Van Hong-Kong naar Yokohama (Japan), pakketboot.	6 —
Van Yokohama naar San Francisco, pakketboot.	22 —
Van San Francisco naar New-York, spoorweg.	7 —
Van New-York naar Londen, pakketboot en spoorweg.	10 —

Te zamen 80 dagen.

— Ondanks de herhaalde berichten over eenigen tijd door de dagbladen afgekondigd, blijft het publiek nog altijd even wantrouwig jegens de vreemde zilveren geldstukken, die in België wettigen koers hebben.

Het zijn vooral de Zwitsersche stukken (*engalkens*) die hier bijna door iedereen geweigerd worden.

Deze onweteudheid is natuurlijk zeer nadeelig aan den handel en veroorzaakt dagelijks moeilijkheden.

Wanneer een fabrikant zijne werklieden met dit geld betaalt, dan krijgt hij het terstond terug, en wanneer hij hun verzekert, dat deze munten goed zijn, zoowel als de Belgische, men ant-

woordt hem : « Ja, 't is mogelijk maar niemand wil ze aanvaarden ; en zoo blijft dit misbruik bestaan. »

Wij kondigen dus nogmaals de lijst af der geldsoorten, die in België wettig gangbaar zijn, 't is te zeggen, dat niemand deze mag weigeren :

1° Al de stukken geslagen onder de regeering van Leopold II.

2° De Fransche stukken van 50 en 20 centimen te beginnen van 1864 en de gene van 1 en 2 fr. te rekenen 1866 (De Fransche stukken, die gangbaar zijn kan men zeer gemakkelijk erkennen : het zijn namelijk de stukken waarop het hoofd van keizer Napoleon gekroond is of de gene gemaakt onder de *tegenwoordige* republiek.)

3° De italiaansche stukken van 2 en 1 fr., 50 en 20 centimen te beginnen van 1863.

4° De Zwitsersche stukken (*engalkens*) van 2 fr., 1 fr. en 50 centimen, te beginnen van 1860.

Daarenboven zijn al de zilveren vijf-frankstukken geldig.

Buitenlandsch nieuws.

Nederland.

Een machinist van den *Grand Central Belge*, dinsdag avond per trein van Aken naar Maas-tricht komende, op een telegram zijner vrouw, dat hem den dood van een hunner kinderen meldde, had de onvoorzichtigheid, aan de statie Valkenburg tusschen twee treinen te willen door-gaan, en werd door de locomotief omver geworpen, waarbij het rad hem den schouder verbrijzeld, en aan de zijde en voeten kwetste.

Na voorloopige geneeskundige hulp werd hij naar Maas-tricht overgebracht, waar hij den volgende dag overleed.

Frankrijk.

Parijs, 8 november.

Het comiteit van paardenvleesch heeft aan de dagbladen, de volgende nota gezonden :

Het getal paarden, ezels en muilezels, aan het verbruik te Parijs geleverd bedraagt : voor den 3° trimester van 1867, 535 ; idem voor 1868, 537 ; voor 1869, 636 ; voor 1870, 1,799 ; voor 1871, 716 en voor 1872, 1,442.

Hiervan uitgezonderd den 3° trimester van 1870, waarop de oorlog veel invloed uitoefende, kan men bestatigen, dat het verbruik van paardenvleesch, van jaar tot jaar, gevoelig toeneemt. Dit voedsel wordt omtrent aan de helft van den prijs van ossenvleesch verkocht, want voor 25 of 30 centiemen koopt men een pond van dit gezonde voedsel.

EEN KRACHTDADIGE GRIJSAARD.

In het stadje Vermenton, departement Yonne, werd een dezer dagen het huis aangevallen van den gewezen vrederechter dier plaats. De man is ruim 75 jaren oud en de bende bestond uit niet minder dan elf schurken.

De grijsaard werd eensklaps uit zijnen slaap opgewekt en nam zijn geweer. Hij liep naar beneden en schoot twee der indringers neer, dan nam hij eene bijl, waaronder een derde dief in het zand viel.

Een der dienaars sprong nu zijn meester ter hulp en door dezen bijgestaan, slaagde hij er in vijf andere kerels gevangen te nemen. Het gelukte slechts aan drie der nachtelijke aanvallers te ontsnappen.

Duitschland.

In Duitschland houdt men zich bezig met het samenstellen der *Geschiedenis van den Fransch-Duitschen oorlog*. Men heeft hiermede gewacht tot dat al hetgeen met deze gewichtige aangelegenheid in verband staat, voor goed vastgesteld was.

De bearbeiding der « geschiedenis, enz., heeft plaats onder de leiding van den generaal-maarschalk von Moltke ; met die taak is belast de geschiedkundige afdeling van den grooten generalen staf. Dit hoofde dit werk moet steunen op de zoo verbaazend omvangrijke studie der afzonderlijke legerberichten van de verschillende korpsen, en van de bronnen en geschriften van de Fransche zijde toegankelijk gesteld, spreekt het wel van zelf, dat vele jaren moeten voorbijgaan, alvorens de « geschiedenis » kan worden voltooid.

In aanmerking nemende de buitengewone belangstelling, voor de zaak aan den dag gelegd, en door het leger en door het publiek in het algemeen, heeft de regeering een anderen weg ingeslagen dan eerst was bepaald. Er zullen namelijk door bekwame officieren van den grooten generalen staf afzonderlijke geschriften worden uitgegeven, waarin een beeld wordt geschilderd van het aandeel, dat de zelfstandige legerkorpsen aan den grooten strijd hebben

genomen. Op die wijze zal het mogelijk zijn tot eene juiste beoordeeling te komen van de gebeurtenissen, welke hebben plaats gehad, alvorens het groote werk, de eigenlijke geschiedenis van den laatsten oorlog bevattende, het licht kan zien.

Tot het bearbeiden der afzonderlijke deelen heeft von Moltke zoodanige officieren, die door hunne militaire betrekking gedurende den oorlog zijn verbonden geweest aan de bevelhebbers van een legerkorps. Zij zijn daardoor in staat gesteld den gang der operatiën in zijn geheel te overzien.

Van de hier bedoelde reeks geschriften verscheen het eerst dat van den majoor Blume. Het bevat een algemeen overzicht van de gebeurtenissen na den slag van Sedan ; daarna zag het licht het werk van den kolonel van Wartensleben, bevattende eene geschiedenis van den veldtocht der zuiderlijke armee tegen Bourbaki en van het eerste armeerkorps tegen Faidherbe. Hierop volgde dat van den majoor von Schell, bevattende een verhaal der operatiën onder den generaal von Steinmetz, hetgeen in 't bijzonder behandelt de veldslagen van Spikeren, Corny en Noiseville, het geschrift van den majoor von Schell, over de operatiën onder den generaal von Goeben, met den veldslag van St-Quentin als hoofdpunt, zal weldra het licht zien.

Wijders zullen, naar het aangenomen plan, nog de volgende afzonderlijke werken verschijnen : de operatiën der II° armee, door den kapitein von der Goltz ; de operatiën der III° armee, door den majoor von Hahnke ; de operatiën der armee aan de Maas, door den luit-kolonel von Holleben, en de operatiën onder den generaal von Weber, door den kapitein Löhlein.

Daarenboven zullen nog de volgende werken daaraan worden toegevoegd betreffende hetgeen afzonderlijke wapenen hebben verricht. Door kapitein Hoffbauer zal worden behandeld de artillerie in de gerechten rondom Metz ; het werk over de gene en andere technische troepen gedurende den ganschen oorlog door kapitein Goetze zal zich hoofdzakelijk bezig houden met de organisatie en de diensten, bewezen door de veldspoorwegen, veldtelegraphie en de kunstverdediging.

In verband met het bovenstaande moet nog worden vermeld het werk aan den kapitein Stieler van Heydekampf over het 7° armeerkorps.

De schrijver heeft bij de samenstelling daar-gebruikt gemaakt van officieele bronnen, maar behoort niet tot de reeks geschriften, die op last van de regeering verschijnen.

Amerika.

Over de zoogenaamde paardenpest, die zich van uit Canada over Amerika heeft verspreid en zich thans ook in Engeland begint te vertoonen, schrijft men het volgende : De voortteekenen dezer nieuwe verschrikkelijke ziekte zijn in het algemeen : dofheid en matheid der oogen, slapheld der spieren, slaperigheid en eene merkbare afspanning van het geheele organisme zonder bijzondere uitingen van smart. Het zieke dier kan zich slechts met moeite voortsleepen en waggelt als het wordt voortgezweept, als beschonken heen en weer. Daarbij komt een totaal gebrek aan eetlust. Deze verschijnselen duren in den regel drie dagen en kunnen als het eerste stadium der ziekte beschouwd worden. Wordt het dier in dien tijd de noodige hulp verstrekt, dan komt het er meest bovenop ; zoo niet, dan kan de dood als zeker worden beschouwd. Van tijd tot tijd komen dan plotselinge krampen bij het zieke paard voor ; de voor- en achterpooten schijnen verlamd, de peezen zijn stijf en de spieren hard, de heupen worden weldra ongevoelig en krachteloos, en 't dier stort eensklaps met hevige sidderingen over 't gansche lichaam ter aarde ; dikwijls komt ook eene tragsgewijze verlamming voor, en in beide gevallen volgt binnen drie tot zes dagen eene zekere dood, wanneer 't niet gelukt het zieke dier te doen opstaan.

Daarom bestaat dan ook de eerste hulp die men de aan paardenpest lijdende paarden geeft daarin, dat men ze op de een of andere wijze opricht en ze in dien staat tracht te houden door ze in zwachtels te hangen. Daar zonder deze handelwijze er weinig hoop bestaat op 't herstel van het zieke dier, hebben eenige omnibus-kompagnien te New York eenige handtoestellen voor hare paarden laten maken. Zoolang overigens de oorzaak van het kwaad nog is ongespoord, kan er ook van eene radikale genees-methode geene sprake zijn. Intusschen heeft men bij de ontleding der aan de pest bezwekene paarden maag en nieren in hooge mate aangedaan gevonden. Inwendig wonden de veerters te New-York klistereen, purgeermiddelen en wateraftappingen aan, alsook ammoniakzout op het voedsel gestrooid. 't Is eigenaardig dat de zieke paarden zeer gevoelig zijn in de ruggegraat, die ontstoken